

[Poul Dam.]

ligheder for at udvide deres økonomi. Men de ofre, som lønmodtagerne således har fået pålagt, er ydet forgæves. Betalingsbalancen er et stadig mere brændende problem. Som jeg sagde før, vokser industriens investeringer ikke i rimeligt omfang. Der er sket en stigning i eksporten, men den er mindre end i andre lande, og den er sådan sammensat, at ethvert europæisk konjunkturomslag omgående vil ramme Danmark hårdt. I det hele taget er det vel sådan, at tilliden til fremtiden i alle kredse er meget ringe. Ser man tallene i konjunkturbarometret, har man ikke fornemmelsen af, at erhvervslivet venter sig gode tider forude, og dette, at der mangler tillid til fremtiden, er måske noget af det, som er farligst med hensyn til bekæmpelsen af inflationen. Der er jo nemlig en inflation og en inflationsfare. Ja, det er rigtigt, som statsministeren sagde i åbningstalen, at der har været forholdsvis begrænsede prisstigninger i det sidste halvandet år, men lige så rigtigt er det, at der netop i de seneste måneder har vist sig tydelige tegn på, at denne prisstabilitet er gået tabt. En ny prisstigningsbølge er begyndt, og den kan hurtigt vise sig at være meget betydende.

Men det væsentligste for mig i hvert fald med hensyn til inflationsrisikoen er, at inflationsforventningen er en levende realitet i økonomiske kredse, og denne inflationsforventning er jo en af de årsager, der ligger bag ved den rekordagtigt høje rente, som vi har. Der er mange ting, der arbejder sammen på at skabe en højere rente, men én af dem er, at man ønsker en inflationspræmie, man ønsker en dækning for den inflation, som man med sikkerhed venter. Der er knaphed på kapital, det er klart, den giver et pres på renten. Der er nogle skattefordele, som gør det lettere at få renten i vejret, men der er en inflationsforventning, som i sig selv er en stor del af renten.

Om denne rente er der jo ikke grund til at sige så meget. Det er velkendt, at den høje rente betales af hele samfundet, og at den først og fremmest bundfælder sig i boligerne og derved i en meget lang periode kommer til at fordyre boligforbruget.

Jeg skal prøve at opregne nogle punkter, hvor vi fra mit partis side mener at regeringen burde gøre en indsats, og hvor rege-

ringen burde søge folketingets støtte og tilslutning.

Der er for det første spørgsmålet om Nationalbankens stilling. Den politik, som Nationalbanken fører, kan ikke i samme grad som hidtil være en autonom politik. Den må ind i det samlede økonomiske billede, i den samlede økonomiske planlægning, som bør foregå her.

For det andet er der hele området banker og sparekasser. Det er nødvendigt med en langt større kontrol med udlånspolitikken, med disse institutioners investeringer, end vi har. Denne kontrol kan tænkes udvidet på mange forskellige måder. Måden er i og for sig ikke væsentlig, det væsentlige er resultatet, og man kunne vel her blot stille et enkelt spørgsmål: hvordan kan det være, at banker og sparekasser har været så ivrige efter at forøge långivningen til lønmodtagere, långivning til forbrug, i den seneste tid og været så tilbageholdende med hensyn til erhvervslån? Samtidig med at der føres disse vældige annoncekampagner for, at almindelige mennesker skal sætte deres løn ind på en konto i en bank eller sparekasse og derefter skal låne penge, mere end de har indsat, ved vi, at alle erhvervsdrivende, alle handlende får at vide fra banker og sparekasser, at kreditten er indskrænket. Er det sådan, at banker og sparekasser også mangler tillid til fremtiden, til erhvervslivet, og har den i og for sig reelle opfattelse, at den eneste værdi, vi har her i landet, er arbejderne, er lønmodtagerne, dem, der øver en personlig indsats?

For det tredje: obligationsudstedelsen må under kontrol. Vi må have en ny rationeringsordning. Vi må lære af de fejl, der blev gjort sidste gang, fejl, som var uundgåelige, når man skulle indføre en helt ny form for indgreb i det økonomiske liv. Formodentlig skal vi have et mere differentieret system, og for at kunne udarbejde det er det nok nødvendigt at få et virkelig klart blik for, hvad egentlig de mange obligationer, der er udstedt i det sidste års tid, er gået til.

For det fjerde: vi må have en opsparing i fonds under samfundets, og samfundets det vil sige folketingets, ledelse og kontrol. Investeringerne må ledes og dirigeres først og fremmest til fordel for eksportindustrien til udbygning af byggeriet og til bygge- modning.